

การแก้ไขคำสั่งหรือการยกเลิกคำสั่ง

การแก้ไขคำสั่งหรือการยกเลิกคำสั่ง คือ การที่ส่วนราชการออกคำสั่งแล้วต่อมาภายหลังพบว่าคำสั่งดังกล่าวมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนในประเด็นต่าง ๆ จำเป็นต้องแก้ไขให้ถูกต้อง แต่ในบางครั้งคำสั่งนั้นอาจมีความผิดพลาดในสาระสำคัญหรือผิดหลักเกณฑ์ข้อกฎหมายที่ไม่อาจแก้ไขได้ จำเป็นต้องยกเลิกคำสั่งดังกล่าว

คำสั่งในที่นี้ส่วนใหญ่ คือ คำสั่งในการบริหารงานบุคคลในส่วนของการบรรจุแต่งตั้ง เช่น คำสั่งบรรจุ ย้าย เลื่อนตำแหน่ง โอน เป็นต้น

ก.พ.ในการประชุมครั้งที่ 1/2526 เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2526 มีมติว่า **คำสั่งของทางราชการนั้น เมื่อออกมาแล้วจะแก้ไขหรือยกเลิกได้ ก็ต่อเมื่อคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งที่ออกมาโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่ถูกต้องกับข้อเท็จจริง**

ส่วน กรณีใดจะใช้วิธี → แก้ไขคำสั่ง หรือ
กรณีใดจะใช้วิธี → ยกเลิกคำสั่ง หรือ
กรณีใดที่ไม่อาจแก้ไข หรือ ยกเลิกคำสั่งได้ นั้น

ต้องพิจารณาว่า คำสั่งนั้นมีความผิดหรือไม่ หากผิดก็ต้องดูว่าผิดในประเด็นใด เป็นสาระสำคัญหรือไม่ หรือสามารถจะแก้ไขได้หรือไม่ เพราะการผิดข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงนั้น บางประเด็นสามารถแก้ไขได้ เมื่อแก้ไขแล้วก็จะทำให้คำสั่งดังกล่าวถูกต้อง แต่บางประเด็นเมื่อผิดแล้วไม่สามารถแก้ไขได้ ต้องใช้วิธีการยกเลิกคำสั่ง ซึ่งส่วนใหญ่ที่พบ คือ จะผิดในเรื่องเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง

คำสั่งที่ต้องแก้ไข

กรณีคำสั่งที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น

1. กรณีย้ายข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งหนึ่งไปดำรงตำแหน่งอีกตำแหน่งหนึ่ง โดยให้มีผลย้อนหลังไปก่อนไปก่อนวันออกคำสั่ง โดยมิได้มีคำสั่งให้รักษาการในตำแหน่งหรือให้รักษาราชการแทนหรือให้ปฏิบัติราชการในตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ฉะนั้น กรณีนี้เป็นเรื่องที่ต้องแก้ไขคำสั่งย้ายนั้นให้ถูกต้อง คือ ให้มีผลไม่ก่อนวันที่ออกคำสั่ง

↓

ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นกรณีที่ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการแต่งตั้งย้อนหลัง เช่น กรมมีคำสั่ง/..... ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2548 ย้ายนายปราบ ตำแหน่ง จ.บริหารงานทั่วไป 5 ไปดำรงตำแหน่ง จ.วิเคราะห์นโยบายฯ 5 โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 ทั้ง ๆ ที่ไม่มีคำสั่งให้ ข้าราชการผู้นี้ไปปฏิบัติหน้าที่หรือรักษาการในตำแหน่งแต่อย่างใด

2. กรณีสั่งบรรจุนายศักดิ์ วุฒิ ปวท.(บัญชี) ซึ่งเป็นผู้สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งเจ้าพนักงานพัสดุ 2 เข้ารับราชการในตำแหน่งที่สอบแข่งขันได้ โดยให้ได้รับเงินเดือนในอันดับ ท.2 ขั้น 6,490 บาท แต่ภายหลังตรวจสอบพบว่า อัตราเงินเดือนดังกล่าวไม่ถูกต้อง เพราะเป็นอัตราเงินเดือนสำหรับวุฒิ ปวส. ที่ถูกต้องสำหรับเงินเดือนวุฒิ ปวท. คือ ขั้น 5,920 บาท ฉะนั้น กรณีนี้จึงเป็นกรณีที่ต้องแก้ไขคำสั่งบรรจุ ในส่วนของการให้ได้รับเงินเดือนให้ถูกต้อง เป็นอันดับ ท.2 ขั้น 5,920 บาท

↓

ทั้งนี้ เพราะคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายเกี่ยวกับการให้ได้รับเงินเดือน

กรณีคำสั่งที่ไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง เช่น

1. จังหวัด ก. มีคำสั่ง...../..... ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2548 ย้ายข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 3 ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี 3 ในส่วนราชการเดิม ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 แต่ต่อมากรม ข. ได้มีคำสั่ง...../..... ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2548 เลื่อนข้าราชการผู้นั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 4 ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2548 (คำสั่งเลื่อนระดับถูกต้อง) กรณีจึงทำให้คำสั่งย้ายนั้นเกิดความคลาดเคลื่อนในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับระดับและอัตราเงินเดือน ฉะนั้น กรมจึงต้องแก้ไขคำสั่งย้ายให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง

คำสั่งที่ต้องยกเลิก

กรณีคำสั่งที่ออกมาโดยไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง เช่น

1. กรม ก. มีคำสั่ง..../..... ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2548 รับโอนข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 5 จาก กรม ข. โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 แต่ในระหว่างที่กรม ข. ยังมิได้ออกคำสั่งให้โอนข้าราชการผู้นี้ก็มีหนังสือลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2548 ขอระงับการโอนไปกรม ก. ซึ่ง กรม ข. ก็ได้แจ้งให้กรม ก.ทราบแล้ว กรณีนี้เป็นการขอระงับก่อนคำสั่งรับโอนมีผลใช้บังคับ ดังนั้น เพื่อให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง กรม ก. จึงต้องออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งรับโอนดังกล่าว

กรณีคำสั่งที่ออกมาโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น

1. กรณีกรมมีคำสั่งบรรจุบุคคลซึ่งได้รับวุฒิประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ระดับต้น) เข้ารับราชการในตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 2 รับเงินเดือนในอันดับ ท.2 ขั้น 5,920 บาท

โดยวิธีการคัดเลือก ตามมาตรา 50 ภายหลังตรวจสอบพบว่า กรณีนี้ไม่สามารถคัดเลือกบรรจุได้ เพราะ ก.พ. กำหนดให้วุฒิประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร(ระดับต้น) เป็นวุฒิที่ให้คัดเลือกบรรจุในตำแหน่งพยาบาลเทคนิค 2 เท่านั้น (ว 28/2547) ฉะนั้น กรณีนี้กรมจึงไม่อาจใช้วิธีการคัดเลือกเพื่อบรรจุบุคคลผู้นี้ได้ คำสั่งบรรจุผู้ได้รับคัดเลือกดังกล่าวจึงไม่ถูกต้องตามกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบรรจุบุคคลในกรณีที่มีเหตุพิเศษที่ไม่ต้องสอบแข่งขัน และไม่มีวิธีใดที่จะแก้ไขคำสั่งให้ถูกต้องได้ ต้องยกเลิกคำสั่งบรรจุดังกล่าว

2. กรณีกรมมีคำสั่งย้ายข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานพัฒนาสังคม 5 ซึ่งได้รับวุฒิปริญญาตรีเพิ่มขึ้น (ปริญญานิติศาสตรบัณฑิต ซึ่งไม่ใช่วุฒิเกียรตินิยม) ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนิติกร 5 โดยผู้ไม่ได้เป็นผู้สอบแข่งขันได้ในสายงานที่จะแต่งตั้ง และไม่เคยดำรงตำแหน่งในสายงานที่เริ่มต้นจากรดับ 3 แต่อย่างใด คำสั่งดังกล่าวจึงไม่ถูกต้องตามกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การย้ายข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งได้รับวุฒิปเพิ่มขึ้น (ว 12/2533 ว 15/2547 หรือ ว 7/34 แล้วแต่กรณี) และไม่สามารถแก้ไขคำสั่งได้ กรณีจึงต้องยกเลิกคำสั่งดังกล่าว

3. กรณีกรมมีคำสั่ง...../..... ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2548 เลื่อนข้าราชการตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี 4 ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี 5 ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2548 โดยวิธีคัดเลือกตาม ว 34/2547 ต่อมาตรวจสอบพบว่า ข้าราชการผู้นี้มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งขั้นต่ำตามคุณวุฒิไม่ครบตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.กำหนดไว้ใน ว 34/2547 (จะครบในวันที่ 1 กันยายน 2548) จึงทำให้คำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้อง เพราะในวันที่คำสั่งมีผลใช้บังคับ (1 เมษายน 2548) ผู้นี้ยังมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ฉะนั้น จึงต้องยกเลิกคำสั่งเลื่อน โดยไม่อาจใช้วิธีการแก้ไขคำสั่ง เพราะหากแก้ไขคำสั่งจะทำให้คำสั่งนั้นเป็นการออกคำสั่งแต่งตั้งล่วงหน้า โดยแต่งตั้งล่วงหน้าไปก่อนวันที่ผู้นี้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ ซึ่งมีอาจกระทำได้ตามหนังสือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0202/ว 48 ลงวันที่ 8 กรกฎาคม 2530 ที่มีให้ออกคำสั่งแต่งตั้ง ข้าราชการพลเรือนที่มีคุณสมบัติยังไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ดำรงตำแหน่งใด ๆ เป็นการล่วงหน้า โดยให้คำสั่งมีผลใช้บังคับเมื่อผู้ได้รับแต่งตั้งมีคุณสมบัติครบถ้วนแล้ว

กรณีนี้ไม่ใช่กรณีที่ต้องดำเนินการตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ที่กำหนดว่า หากได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใดแล้ว ภายหลังพบว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 52 แต่งตั้งผู้นั้นกลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นในระดับเดียวกับตำแหน่งเดิมที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งโดยพลัน เพราะระยะเวลานั้นต่ำในการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งตามคุณวุฒิของบุคคลและระดับตำแหน่งที่จะแต่งตั้งตามที่กำหนดใน ว 34/47 เป็นคุณสมบัติที่กำหนดเพิ่มเติม ไม่ใช่เป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

กรณีดังกล่าวจึงต้องใช้วิธียกเลิกคำสั่งที่ไม่ถูกต้องนั้น โดยไม่อาจใช้วิธีแก้ไขคำสั่งได้ตามที่กล่าวไปข้างต้น และไม่ใช่กรณีแต่งตั้งให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมตามมาตรา 62

คำสั่งที่ออกมาแล้วที่ไม่อาจแก้ไขหรือยกเลิกคำสั่ง

1. กรม ก. มีคำสั่ง...../.....ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2548 เลื่อนข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานพัฒนาสังคม 5 ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6 ตามผลการสอบคัดเลือกได้ ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 แต่ต่อมาข้าราชการผู้นี้แสดงความจำนงขอสละสิทธิการเลื่อนตำแหน่ง

กรณีเช่นนี้ กรมไม่อาจยกเลิกคำสั่งเลื่อนตำแหน่งดังกล่าวได้ เพราะคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย

เนื่องจากมาตรา 59 บัญญัติว่า การเลื่อนตำแหน่งผู้สอบคัดเลือกได้ ให้เลื่อนได้ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ และประวัติการรับราชการ การกำหนดให้แต่งตั้งได้ตามความเหมาะสมนั้น จึงเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า การเลื่อนผู้สอบคัดเลือกได้ให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นนั้น มิใช่เป็นสิทธิของผู้ที่จะได้รับการเลื่อน แต่เป็นดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาที่จะพิจารณาตามความเหมาะสม และเมื่อการเลื่อนตำแหน่งมิใช่เป็นสิทธิของผู้ที่จะได้เลื่อนแล้ว กรณีของข้าราชการผู้นี้จึงไม่อาจสละสิทธิการเลื่อนตำแหน่งได้ ดังนั้น การที่ผู้นี้แสดงความจำนงขอสละสิทธิการเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6 จึงไม่มีผลทำให้คำสั่งเลื่อนบุคคลนี้กลายเป็นคำสั่งที่คลาดเคลื่อนในข้อเท็จจริงหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด กรมจึงไม่อาจยกเลิกคำสั่งดังกล่าวได้

2. กรม ข. ได้มีหนังสือทาบทามขอรับโอนนางสาวเมตตาไปยังกรม พ. ที่ผู้นี้สังกัด และกรม พ.ก็ได้ตกลงยินยอมในการโอนแล้ว กรม ข. จึงมีคำสั่งรับโอนข้าราชการผู้นี้ และกรม พ. ก็มีคำสั่งให้โอน โดยทั้งสองคำสั่งนี้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 แต่หลังจากวันดังกล่าวผู้นี้ยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกรม พ. ตามเดิม พร้อมกับมีหนังสือลงวันที่ 15 มิถุนายน 2548 แสดงความจำนงขอระงับการโอนดังกล่าว

กรณีเช่นนี้ กรม พ. ไม่อาจยกเลิกคำสั่งให้โอนได้

เนื่องจาก การโอนข้าราชการตามมาตรา 60 วรรคหนึ่ง นั้น ให้กระทำได้เมื่อ ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 52 ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงยินยอมในการโอนนั้นแล้ว กรณีนี้ เมื่อกรมใหม่ได้มีหนังสือถึงกรมเดิมขอทำความตกลงเพื่อรับโอนข้าราชการ และกรมเดิมก็ได้ตกลงยินยอมในการโอนนี้แล้ว ต่อมากรมใหม่ได้มีคำสั่งรับโอนแล้ว ประกอบกับกรมเดิมก็มีคำสั่งให้โอนแล้ว การดำเนินการดังกล่าวจึงเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมายและมีผลทำให้ข้าราชการรายนี้โอนไปเป็นข้าราชการสังกัดกรมใหม่แล้วตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 กรณีจึงไม่อาจยกเลิกคำสั่งได้

กรณีเฉพาะ

เป็นกรณีที่กฎหมายตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาไว้ชัดเจนแล้ว หากพบว่าการแต่งตั้งดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ได้แก่

1. กรณีตามมาตรา 62 สรุปว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา 57 (ย้าย) มาตรา 58 (เลื่อน) หรือมาตรา 60 (โอน) แล้ว หากภายหลังปรากฏว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 52 แต่งตั้งผู้นั้นให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นในระดับเดียวกับตำแหน่งเดิมที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งโดยพลัน

เป็นกรณีที่ไม่ต้องยกเลิกคำสั่ง แต่ออกคำสั่งใหม่อีกฉบับแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติไม่ตรงผู้นั้นกลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นในระดับเดียวกับตำแหน่งเดิม

2. กรณีตามมาตรา 67 สรุปว่า ผู้ได้รับบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใด หากภายหลังปรากฏว่าขาดคุณสมบัติทั่วไป โดยไม่ได้รับการยกเว้นในกรณีที่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 30 หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น โดยไม่ได้รับอนุมัติจาก ก.พ. ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 52 สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน

เป็นกรณีที่ไม่ใช่การยกเลิกคำสั่งบรรจุนั้น แต่เป็นการออกคำสั่งอีกฉบับสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

ตอบข้อหารือ

คำถาม 1 : กระทรวง ก. มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งเลื่อนนางสาวฟ้าใส ตำแหน่งนายแพทย์ 8 วช. ให้ดำรงตำแหน่งนายแพทย์ 9 โดยให้เหตุผลว่า ผู้นี้ได้ขอสละสิทธิที่จะได้รับการแต่งตั้ง เนื่องจากมีความจำเป็นต้องดูแลครอบครัว ถามว่า การยกเลิกคำสั่งเช่นนี้จะกระทำได้หรือไม่ และหากยกเลิกคำสั่งดังกล่าว สถานภาพของนางสาวฟ้าใส จะเป็นเช่นใด และกระทรวง ก. ควรดำเนินการอย่างไร

ตอบ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า กระทรวง ก. ได้ดำเนินการตามกระบวนการเลื่อนและแต่งตั้งนางสาวฟ้าใส ให้ดำรงตำแหน่งนายแพทย์ 9 ถูกต้องตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้ว ก็ไม่อาจมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งเลื่อนดังกล่าวได้ แต่หากผู้นี้ประสงค์จะกลับไปดำรงตำแหน่งนายแพทย์ 8 วช. และกระทรวง ก. ไม่ขัดข้อง ก็จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนการย้ายลระดับต่อไป

(ตอบข้อหารือของกองกฎหมาย ที่ 1029 ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน 2544)

คำถาม 2 : กรมหารือว่า กรมมีคำสั่งอนุญาตให้นางปัท ลาออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน 2545 แต่ผู้นี้ได้ยื่นหนังสือลงวันที่ 8 ตุลาคม 2545 ต่อผู้บังคับบัญชาขอยกเลิกการลาออกจากราชการ และแจ้งความประสงค์ขอรับราชการตามเดิม จึงขอหารือว่า เรื่องดังกล่าวสามารถกระทำได้หรือไม่ และต้องดำเนินการโดยมีขั้นตอนอย่างไร

ตอบ ผู้มีหนังสือแสดงความจำนงขอระงับการลาออกก่อนที่การลาออกมีผลใช้บังคับ หนังสือขอระงับการลาออกดังกล่าวจึงใช้ได้ และมีผลให้คำสั่งที่อนุญาตให้ผู้นี้ลาออกจากราชการได้ตั้งแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน 2545 เป็นต้นไป เป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้องกับข้อเท็จจริงและไม่มีผลใช้บังคับ กรณีนี้ กรมจึงควรยกเลิกคำสั่งดังกล่าวเพื่อให้ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริงต่อไป

(หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1001/438 ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2545)

คำถาม 3 : นางประกายดาว มีหนังสือลงวันที่ 25 สิงหาคม 2539 ขอลาออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ 26 สิงหาคม 2539 เนื่องจากสุขภาพไม่แข็งแรง ซึ่งจังหวัด ร. ได้มีคำสั่งที่ 1 ลงวันที่ 12 กันยายน 2539 อนุญาตให้ผู้นี้ลาออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ 26 สิงหาคม 2539 แล้ว แต่ต่อมาจังหวัดมีคำสั่งที่ 2 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2539 ยกเลิกคำสั่งที่ 1 โดยให้เหตุผลว่า นางประกายดาว ได้ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2539 ซึ่งเป็นวันก่อนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ลงนามในคำสั่งอนุญาตให้ลาออกจากราชการ (คำสั่งที่ 1) ผู้นี้จึงออกจากราชการนับแต่วันที่ถึงแก่กรรม คือ วันที่ 6 กันยายน 2539

ถามว่า คำสั่งที่ 1 ลงวันที่ 12 กันยายน 2539 ที่อนุญาตให้นางประกายดาว ลาออกจากราชการ ถูกต้องหรือไม่ คำสั่งที่ 2 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2539 ที่ยกเลิกคำสั่งที่ 1 ถูกต้องหรือไม่

ตอบ กรณีดังกล่าวนางประกายดาว ยื่นหนังสือขอลาออกน้อยกว่า 30 วัน และผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจอนุญาตการลาออกไม่ได้อนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรให้บุคคลดังกล่าวยื่นหนังสือขอลาออกน้อยกว่า 30 วัน ดังนั้น การลาออกของผู้นี้จึงมีผล 30 วัน นับถัดจากวันยื่นหนังสือขอลาออก คือ มีผลวันที่ 25 กันยายน 2539 และในขณะที่ผู้ว่าฯ พิจารณาการลาออกของนางประกายดาว เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2539 นั้น ผู้นี้ได้เสียชีวิตลงแล้ว ตั้งแต่วันที่ 6 กันยายน 2539 ทำให้พ้นสภาพการเป็นข้าราชการ นับแต่วันดังกล่าว ผู้ว่าฯ จึงไม่สามารถพิจารณาการลาออกของนางประกายดาวต่อไปได้

ดังนั้น คำสั่งที่ 1 ลงวันที่ 12 กันยายน 2539 ซึ่งอนุญาตให้นางประกายดาว ลาออกจากราชการ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่มีผลใช้บังคับ เพราะผู้นี้เสียชีวิตลงตั้งแต่วันที่ 6 กันยายน 2539 ดังนั้นคำสั่งที่ 2 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2539 ที่ยกเลิกคำสั่งที่ 1 ถูกต้องแล้ว

(หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1001/839 ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2548)

คำถาม-คำตอบ

1. น.ส.แพรกเตอร์ ได้รับปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งวิศวกรวิชาชีพ 3 (วิศวกรรมโยธา) ที่กรม ก. กรมจึงมีคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้ให้ดำรงตำแหน่งวิศวกรวิชาชีพ 3 (วิศวกรรมโยธา) รับเงินเดือนในอันดับ ท.3 ชั้น 7,960 บาท ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 เป็นต้นไป

คำถาม : คำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้ให้ดำรงตำแหน่งนี้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่ถูกต้องจะให้กรมดำเนินการอย่างไร

คำตอบ : - คำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมายในเรื่องหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้ได้รับเงินเดือนตามคุณวุฒิ เพราะอัตราเงินเดือนของผู้ที่ได้รับวุฒิปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ต่อจาก ม.ปลาย ก.พ. กำหนดให้ได้รับในอันดับ ท.3 ชั้น 7,260 บาท

- กรณีนี้กรม ก. ต้องดำเนินการแก้ไขคำสั่งบรรจุและแต่งตั้ง น.ส.แพรกเตอร์ เฉพาะในส่วนของการให้ได้รับเงินเดือน โดยแก้ไขจากชั้น 7,960 บาท เป็นชั้น 7,260 บาท

2. น.ส.แพรกเตอร์ได้รับปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา ได้รับการคัดเลือกจาก กรม ก. ในตำแหน่งวิศวกรวิชาชีพ 3 (วิศวกรรมโยธา) กรม ก. จึงมีคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้ให้ดำรงตำแหน่งวิศวกรวิชาชีพ 3 (วิศวกรรมโยธา) รับเงินเดือนในอันดับ ท.3 ชั้น 7,260 บาท ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 เป็นต้นไป

คำถาม : คำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้ให้ดำรงตำแหน่งนี้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่ถูกต้องจะให้กรมดำเนินการอย่างไร

คำตอบ : - คำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมายในเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบรรจุบุคคลเข้ารับราชการในกรณีที่มีเหตุพิเศษที่ไม่ต้องสอบแข่งขัน เพราะต้องมีวุฒิตามที่ ก.พ. กำหนดให้คัดเลือกได้ แต่วุฒิปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ไม่ใช่วุฒิที่ ก.พ. กำหนดให้คัดเลือกเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ (ว 28/47)

- กรณีนี้กรม ก. ไม่อาจแก้ไขคำสั่งได้ ต้องใช้วิธียกเลิกคำสั่ง

3. น.ส.แพรกเตอร์ได้รับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษา (วิศวกรรมโยธา) ซึ่ง ก.พ. พิจารณาคุณวุฒิแล้วว่าเป็นทางวิศวกรรมโยธา สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งวิศวกรวิชาชีพ 3 (วิศวกรรมโยธา)

ที่ กรม ก. กรมจึงมีคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้ให้ดำรงตำแหน่งวิศวกรวิชาชีพ 3 (วิศวกรรมโยธา) รับเงินเดือนในอันดับ ท.3 ชั้น 7,260 บาท ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 เป็นต้นไป

คำถาม : คำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้ให้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่ถูกต้องจะให้กรมดำเนินการอย่างไร

คำตอบ : - คำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมายในเรื่องคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งของผู้ได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา 56 แห่ง พ.ร.บ.ข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 เพราะตำแหน่งวิศวกรวิชาชีพ 3 (วิศวกรรมโยธา) ก.พ. กำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งว่า ต้องได้รับปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ซึ่งเป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีพื้นฐานต่อจากมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา แต่ผู้ให้ได้รับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต ถึงแม้ว่า ก.พ. จะพิจารณาว่าเป็นวุฒิทางวิศวกรรมโยธาก็ตาม ผู้ให้จึงเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ตรงตาม คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งวิศวกรวิชาชีพ 3 (วิศวกรรมโยธา)

- กรณีไม่ต้องยกเลิกคำสั่งบรรจุดังกล่าว แต่ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 52 สั่งให้ผู้ให้พ้นจากราชการโดยพลันตามนัยมาตรา 67 แห่ง พ.ร.บ.ข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535

4. นายนกแก้ว ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 5 ตำแหน่งเลขที่ 74 ได้รับการขึ้นบัญชีเป็นผู้สอบคัดเลือกได้ในตำแหน่งบุคลากร 6 ตามประกาศผลสอบของกรม ก. ลงวันที่ 1 มกราคม 2548 ต่อมา กรมมีคำสั่ง ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2548 สั่งเลื่อนผู้ให้ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบุคลากร 6 ตำแหน่งเลขที่ 18 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 เป็นต้นไป

คำถาม : คำสั่งเลื่อนระดับของผู้ให้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่ถูกต้องจะให้กรมดำเนินการอย่างไร

คำตอบ : - คำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมายในเรื่องหลักเกณฑ์การแต่งตั้งย้อนหลัง เนื่องจากไม่มีคำสั่งให้ผู้รักษาราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่จะเลื่อน

- กรณีนี้กรม ก. ต้องดำเนินการแก้ไขคำสั่งเลื่อนระดับนายนกแก้ว ในส่วนของวันที่ ได้รับการเลื่อน โดยแก้ไขจากวันที่ 1 มกราคม 2548 เป็นวันที่ 1 มิถุนายน 2548 ซึ่งเป็นวันที่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 52 ลงนามในคำสั่งเลื่อนดังกล่าว

5. นายนกแก้ว ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 5 ตำแหน่งเลขที่ 74 กรมมีคำสั่งให้ผู้รักษาราชการในตำแหน่งบุคลากร 6 ตำแหน่งเลขที่ 18 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 เป็นต้นไป ต่อมากรม ได้พิจารณาคัดเลือกผู้ให้ดำรงตำแหน่งบุคลากร 6 และมีคำสั่งลงวันที่ 1 มิถุนายน 2548 สั่งเลื่อนผู้ให้ ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบุคลากร 6 ตำแหน่งเลขที่ 18 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 เป็นต้นไป

คำถาม : คำสั่งเลื่อนระดับของผู้ให้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่ถูกต้องจะให้กรมดำเนินการอย่างไร

คำตอบ : - คำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมายในเรื่องหลักเกณฑ์การเลื่อนตำแหน่ง เนื่องจากเป็นกรณีที่ ก.พ. กำหนดให้เลื่อนและแต่งตั้งจากผู้สอบคัดเลือกได้ (ว 5/36) แต่ปรากฏว่าผู้ให้ไม่ได้ผ่านการสอบคัดเลือกในตำแหน่งบุคลากร 6

- กรณีนี้กรม ก. ต้องยกเลิกคำสั่งเลื่อนระดับดังกล่าว

6. นายนกแก้ว ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 5 ตำแหน่งเลขที่ 74 ได้รับการขึ้นบัญชีเป็นผู้สอบคัดเลือกได้ในตำแหน่งบุคลากร 6 ตามประกาศผลสอบของกรม ก. ลงวันที่ 1 มกราคม 2548 ต่อมากรมมีคำสั่ง ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2548 สั่งเลื่อนผู้ให้ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบุคลากร 6 ตำแหน่ง

เลขที่ 18 ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 เป็นต้นไป ต่อมาเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2548 นายนกแก้วได้ขอสละสิทธิการเลื่อนตำแหน่งดังกล่าว

คำถาม : กรม ก. สามารถยกเลิกคำสั่งเลื่อนระดับนายนกแก้วได้หรือไม่

คำตอบ : ไม่สามารถยกเลิกคำสั่งดังกล่าวได้ เพราะถือว่าเป็นคำสั่งที่ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว และการเลื่อนข้าราชการผู้สอบคัดเลือกได้ให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นนั้น มิใช่สิทธิของผู้ที่จะได้รับการเลื่อน แต่เป็นดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาที่จะพิจารณาตามความเหมาะสม เมื่อการเลื่อนตำแหน่งมิใช่เป็นสิทธิของผู้ที่จะได้เลื่อนผู้นั้นจึงไม่อาจสละสิทธิได้

7. นายนกแก้ว ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 5 ตำแหน่งเลขที่ 74 ได้รับการขึ้นบัญชีเป็นผู้สอบคัดเลือกได้ในตำแหน่งบุคลากร 6 ตามประกาศผลสอบของกรม ก. ลงวันที่ 1 มกราคม 2548 ต่อมา กรมมีคำสั่ง ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2548 สั่งเลื่อนผู้นั้นขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบุคลากร 6 ตำแหน่งเลขที่ 18 ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 เป็นต้นไป ต่อมากรมตรวจสอบแล้วพบว่า นายนกแก้วไม่มีวุฒิปริญญา

คำถาม : คำสั่งเลื่อนระดับของผู้นี้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่ถูกต้องจะให้กรมดำเนินการอย่างไร

คำตอบ : - คำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมายในเรื่องคุณสมบัติของผู้ได้รับการแต่งตั้ง ในส่วนของคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่จะได้รับแต่งตั้ง ซึ่งกำหนดว่าตำแหน่งบุคลากร 6 ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาตรีหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้นี้ไม่มีวุฒิปริญญาตรี

- กรณีนี้กรมไม่ต้องยกเลิกคำสั่งเลื่อนระดับที่ไม่ถูกต้องนั้น แต่ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 52 แต่งตั้งผู้นั้นให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมโดยพลัน คือ แต่งตั้งให้นายนกแก้ว ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 5 เหมือนเดิมหรือตำแหน่งอื่นในระดับ 5 ที่ผู้นี้มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ตามนัยมาตรา 62 แห่ง พ.ร.บ.ข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535
